

Zoeken naar een goed evenwicht tussen een westers bedrijfsmanagement en de harde omstandigheden van de streek. Daar draait het om op het melkveebedrijf van Havep in het Portugese Ferreira do Alentejo. 'Hier werkt het niet op dezelfde manier als in Nederland.'

Het is hartstikke moeilijk om hier te boeren.' De boodschap van Harry Bakker, inmiddels al veertien jaar werkzaam op Monta Novo da Horta, is duidelijk wanneer het over boeren op Portugese bodem gaat. 'Verschillende Nederlandse mensen denken dat het hier op dezelfde manier werkt als in Nederland, maar dat is natuurlijk niet zo,' vertelt Bakker, terwijl hij deels naar het klimaat verwijst. 'Vooral de hete zomers en het moeilijk voorspelbare klimaat vormen een probleem. Zo is de teelt van eigen ruwvoer hier erg duur, omdat we alles elk jaar opnieuw moeten inzaaien. Daarnaast valt ook de beschikbaarheid en de kwaliteit van het water erg tegen.'

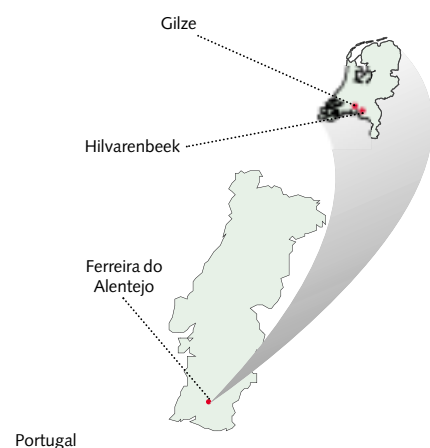
Evenwicht zoeken

Toen de familie Van Puijenbroek samen met de familie Oomen het bedrijf in het Portugese dorpje Ferreira do Alentejo in

Harry Bakker en Daan van Puijenbroek: 'Na al die jaren nog steeds zoeken naar de juiste teeltrotatie'

is er wat aangepast. Na de aankoop in 1992 werd in augustus van dat jaar de potstal omgebouwd tot een zesrijige ligboxenstal. Door die omschakeling konden we in één klap 100 koeien meer houden en bespaarden we heel wat werk.' Diergeneeskundige redenen voor de verbouwing wa-

nog warmer blijft dan in de stal met de natuurlijke ventilatie', haalt Bakker aan. De betere ventilatie vormde ook de reden om de groepen het afgelopen jaar om te wisselen. 'Tot vorig jaar zat de hoogproductieve groep in de oude stal en kwamen alle drachtige pinken, droogstaande en laagproductieve dieren in de jongste ligboxenstal terecht. Sinds één jaar zijn de groepen gewisseld en dat bevalt ons goed.' Met de wissel is ook gestart met een nieuwe groep: de verse koeien. 'Alle pasgekalfde dieren zijn gedurende de eerste weken na het kalven apart gehuisvest om zo een betere controle te houden.'

paciteit verdubbelde. 'Eigenlijk is de melkstal nu te groot, maar werd toen gebouwd met het oog op een groei naar 800 koeien', klinkt het bij Bakker. Ook nu nog is groei een van de voornaamste doelstellingen. 'Het eerste doel is een groei naar 600 melkkoeien', vult bedrijfsleider Daan van Puijenbroek (26) aan. 'Groeien koste wat het kost is daarbij geen optie. Het is nodig voor de economische haalbaarheid, maar de uitgaven moeten hierbij goed in de gaten gehouden worden.'

Zoeken naar goede teeltrotatie

Van oorsprong telt het Portugese bedrijf 360 hectare, waarvan ongeveer 38 hectare makkelijk te beregenen is. De geïrrigeerde oppervlakte dient jaar na jaar voor de teelt van maïs, aangezien dit gewas er zonder de extra toevoer van water weinig kan voorstellen. De rest van de maïs wordt in de streek aangekocht. 'Nog steeds is het na al die jaren een beetje zoeken naar een juiste teeltrotatie, vooral omwille van het moeilijk voorspelbare klimaat', haalt Van Puijenbroek aan. Het komende jaar is het areaal naast de 38 hectare maïs als volgt ingedeeld: 125 hectare gras-graai, 52 hectare granen voor GPS, 55 hectare zonnebloemen, terwijl de overige grond braak ligt of door bomen is begroeid. Sinds een drie-

De luchtige ligboxenstal biedt onderdak aan de hoogproductieve melkkoeien

de koeien was dat niet handig. Nu kunnen de koeien, als ze dat willen, een rondje maken in de kleinere uitlopen buiten aan de stal', legt Bakker uit. Toch valt op dat de melkkoeien bij volle zon liever de koelte van de stal opzoeken. 'Wat de temperatuur betreft vormt 38 graden zowat de grens. Daarboven is het duidelijk merkbaar aan de productie van de koeien.'

De aankoop van Monte Novo da Horta gebeurde destijds met het idee om er een fokbedrijf op te richten. Toen ingezien werd dat topfokkerij, omwille van te weinig afzetmogelijkheden, er geen toekomst had, richtten de bedrijfsleiders alles op groei om zo een economisch rendabel bedrijf op te zetten. Die wijziging van de bedrijfsoptiek bracht voor de fokkerij sterke verschuivingen teweeg. De aankoop van embryo's werd gestaakt en vanaf dat moment ging men insemineren met zo goedkoop mogelijk sperma, hoofdzakelijk afkomstig van proefstieren.

Wat de selectie van de stieren betreft, wordt naast de melkvererving sterk gelet op het exterieur, dat vooral omwille van

Daan van Puijenbroek: 'Niet groeien koste wat het kost'

Van fokbedrijf naar groeibedrijf

1992 kocht telde het 200 melkkoeien. Intussen nam de bedrijfsomvang toe tot ruim 400 koeien, die jaarlijks een quotum van 3,6 miljoen kg vullen, goed voor de tewerkstelling van tien personen. Door de jaren heen is er geleidelijk gegroeid, blijkt uit het verhaal van Bakker, verantwoordelijk voor de akkerbouw. 'Elk jaar kwam er iets bij of

ren er niet. 'Met mastitis en kreupelheid waren er in de potstal, ondanks het warme klimaat, weinig problemen.' In 1998 werd vervolgens gestart met de bouw van een nieuwe stal. In tegenstelling tot de oude heeft de nieuwe stal volledig natuurlijke ventilatie. 'Het valt op dat het in de oude stal, zelfs met de ventilatoren aan,

Tot april 1999 werd gemolken in een 2x5-open tandem. 'In die melkstal haalden we een capaciteit van 60 tot 70 koeien per uur. Daarin zijn zelfs de volledige 400 melkkoeien nog gemolken. Dat duurde te lang, ongeveer zes uur per melkbeurt', aldus Bakker. Intussen is overgeschakeld op een melkrotor met 32 standen, waarmee de ca-

tal jaar behoren granen tot het teeltplan met het oog op de productie van GPS. In tegenstelling tot voor enkele jaren krijgen de koeien geen toegang meer tot de weiden. 'Vroeger gingen de koeien allemaal buiten, maar daarmee zijn we gestopt. Wel vaker moesten er koeien gehaald worden en ook voor de controle over

het harde klimaat voor de koeien. Gehalten zijn niet in het fokdoel opgenomen. 'Boven 3,7 % vet en 3,2 % eiwit wordt er niet extra uitbetaald. Hier bestaan voor de melk vier criteria. Naast de normen voor de gehalten zijn er ook de normen voor cel- en kiemgetal. Als je aan die criteria voldoet, krijg je de hoogste melkprijs uitbetaald', luidt het bij Bakker, die zijn ideale koe perfect voor ogen heeft. 'Het liefst zie ik koeien met een genetische aanleg van 9500 tot 10.000 kg melk, die vervolgens 8000 tot 8500 kg melk geven en die dat op hun sloffen doen.'

Annelies Debergh

